

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1876.

Andra Kammaren.

N:o 30.

Lördagen den 1 April.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 24 nästlidne Mars.

§ 2.

Upplästes två så lydande sjukbetyg:

Att Ledamoten af Andra Kammaren Herr R. Ehrenborg sedan sistlidne Tisdag i följd af magkatarr varit sängliggande och att han ännu icke på ett par dagar kan lemna sin bostad intygas härmed.

Stockholm den 31 Mars 1876.

J. F. Svedberg.

Med. D:r.

Att Riksdagsmannen Herr Sven Nilsson från Österslöf till följd af sjukdom är förhindrad att deltaga i Andra Kammarens förhandlingar intyggar.

Stockholm den 31 Mars 1876.

G. Beckman.

Bataljonsläkare.

§ 3.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Kongl. Maj:ts i Kammarrens senaste sammanträde bordlagda proposition till Riksdagen, angående förändring i tiden för utbetalning af det till åstadkommande af jernvägsförbindelse emellan landskapet Dalsland och Smaalenenes amt i Norge beviljade anslag.

§ 4.

Föredrogs men bordlades ånyo Stats-Utskottets Utjåtande N:o 22, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Åttonde hufvudtitel.

§ 5.

Efter föredragning dernäst af Konstitutions-Utskottets Memorial N:o 2, angående fullbordad granskning af de i Statsrådet förda protokoll, blef samma Memorial lagdt till handlingarne.

§ 6.

*Om skogslag-
stiftning för
Vesterbottens
län.*

Till afgörande förekom Lag-Utskottets Utlåtande N:o 27, i anledning af väckt förslag om antagande af förordningen angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning af ungskog inom Norrbottens län att gälla jemväl för Vesterbottens län, med undantag af lappmarkerna.

I förenämnda ämne voro motioner afgifna, inom Första Kammaren af Herr *Adelsköld* (motionen N:o 21) och inom Andra Kammaren af Herr *G. Haggström*, med hvilken Herrar *P. A. Hellgrén* och *C. E. Hjelm* instämt (motionen N:o 47); och hade motionärerne föreslagit, »att Norrbottenslagen af den 29 September 1874 må vinna tillämpning äfven inom Vesterbottens län med undantag af lappmarkerna, och att Riksdagen, vid anmälan af detta sitt beslut, ville i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t utfärda nådig förordning derom, att samma lag för Vesterbottens län, med undantag af lappmarkerna, må träda i gällande kraft från och med den 1 Oktober innevarande år».

Utskottet hade i anledning af berörda motioner hemstält:

att Riksdagen ville för sin del besluta följande förordning:

Hvad för Norrbottens län blifvit angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog stadgad genom nådiga förordningen den 29 September 1874 skall från — — — — — gälla äfven för Vesterbottens län, med undantag af lappmarkerna.

Mot detta förslag voro reservationer inom Utskottet afgifna af Herrar *von Gegerfelt*, *Grefve Horn* och *Magnus Jonsson*.

Efter uppläsning af Utskottets hemställan anförde

Herr *Axell*: Vid genomläsandet af den lag, om hvars utsträckning till Vesterbottens län med undantag af dess lappmarker nu är fråga, har jag ej kunnat undgå att tänka på en annan sak, som kan synas ligga fjerran nog från ämnet, jag menar: pressens makt. Ett rop höjes i en tidning, hvilket vädjar till landets patriotiska känslor; den ropande, som oftast icke trängt in i frågans djup, använder slagord, hvilka honom omedvetet blott äro sofismer och med dessa slagord bearbetas allmänna opinionen under några år. Sedan så skett, antaga de karakteren af axiomer, hvilka träda oss allestädes till mötes, och dess verkan kulminerar slutligen i — en skogslag sådan som denna för Norrbottens län. Jag vågar nu taga mig friheten påpeka för de närvarande hurusom, om man genomläser allt hvad i skogsfrågan blifvit taladt och skrifvet, man skall finna att denna lag egentligen stöder sig på trenne dylika, axiomatiska skäl, af hvilka icke ett synes mig hålla stånd inför den grundliga pröfningen.

Det första af dessa skäl är, att den skogsafverkning, som nu pågår i Norrland, der liksom annorstädes skadar klimatet; det andra:

Om skogslag-
stiftning för
Vesterbottens
län.
(Forts.)

att all öfverafverkning af skog bör såsom skadlig hindras; och det tredje: att skogen icke bör afverkas innan den är fullt mogen.

Jag skulle icke hafva berört det första af dessa skäl, om icke Lag-Utskottet sjelft upptagit det i sin motivering, då det på sid. 2 omnämner »de på sakkunskap grundade omdömen som af utmärkte vetenskapsmän afgifvits om det fördelaktiga inflytande skogarne utöfva i fråga om motverkande af temperaturens ytterligheter». Jag förnekar icke detta inflytande, ty inom naturens rike står allt i ömsesidig vaxelverkan, men hvad jag vågar med bestämdhet bestrida det är att vetenskapen eller vetenskapsmännen hafva bestämd kändedom hurudant detta inflytande tillförene varit eller huru det verkar i den dag, som i dag är. Vetenskapen och ännu mindre vetenskapsmännen veta, hvarken huruvida Island blef kallt, emedan dess björkskogar försvunno, eller om skogarne utdögo, därför att Island blef kallt, eller huruvida Sveriges sädeskultur blef möjlig och säker först sedan dess skogsareal blef betydligt förminskad eller detta oakadt. Men då man intet med visshet vet, så bör man ock intet med visshet utsäga, och det skäl, som sjelf behöfver men ej kan bevisas, försvagar, enligt min uppfattning, den sak, som stödjas skall.

Den andra origtiga föreställningen, som ligger till grund för skogslagen, är den att *skogstillgången i ett land eller skogskapitalet bör, om än aldrig så rikligt, bibehållas oförminskadt*. Om man nu frågar hvarföre, eller om man, i skogsskrifterna letar efter ett derföre, så väntar man och väntar förgäfvets på ett svar. Jag vill belysa förhållandet med ett specielt exempel. Om en bonde eger 50 till 100 gånger större skogsareal än han kan använda för hemmanets behof — och sådant är i allmänhet förhållandet i det norrländska skogslandet — och han säger till sig sjelf: jag vill med bibehållande af skog, tillräckligt för eget behof, på 20 à 30 års tid afverka det öfverflödiga skogskapitalet, så säger skogskomitén med flera: nej, du bör behålla din skogs grundmassa oförminskad. Han invänder dervid: hvarföre skall jag göra detta, jag kan ej förstå det. Då jag förvandlar mitt skogsöfverflöd, märk *öfverflöd*, i penningar, hvilka lemna mig 5 à 6 % i ränta, under det skogen blott tillväxer med 2 à 3, då jag behöfver dessa penningar för mina andra högst lofliga ändamål, då den skog, som växer upp der jag har huggit, har en mycket snabbare tillväxt än eljest vore fallet, och då jag gör detta utan förfång för någon annan, men till min egen uppenbara fördel, hvilket skäl finnes väl för skogskomiténs och andres sats, att jag icke bör minska mitt skogskapital. Den, som nu har ordet, vet det lika litet som den frågande bonden och tror att ingen annan vet det heller.

Det tredje axiomat, hvarpå lagen är byggd och hvilket återfinnes både i motionen och Utskottets betänkande är det, att *skogen icke bör afverkas förrän den är mogen, ty den mogna skogen lemnar vida större behållning än den omogna*. Här möter oss samma oklarhet i uppfattning som i föregående fall. Om härmed skulle menas att t. ex. ett 30 kubikfots träd lemnar större behållning än ett 15 kubikfots, så är detta en så solklar sak, att både motionär och Utskott kunnat bespara sig besväret att säga oss den. Skulle åter meningen med uttrycket vara den, att gröfre träd lemna högre pris *per kubikfot* än mindre

Om skogslags-
stiftning för
Vesterbottens
län.
(Forts.)

trääd, så vågar jag vidhålla, att påståendet i sin allmänlighet icke är riktigt. Det är visserligen sant, att en gröfre bjelke betingar högre pris per kubikfot än en småckrare, denne åter högre än en sparre, men, då vi komma till sagadt virke, af hvilket vi exportera mångdubbelt mera än af lugget, är förhållandet *icke* så. För att lemna plankor behöfver en sågstock hålla 8,3 decimaltum eller deröfver, för att lemna battens 6 tum eller bredare behöfver stocken hålla 5,8 decimaltum eller deröfver. Den ärade motionären, som, om jag icke misstager mig, sjelf idkar sågverksindustri, skall helt säkert medgifva mig att med ett grundpris af t. ex. pd sterl. 10 för första sorts plankor per standard man svarligen kan uppnå ett *högre* medelpris för de fyra plank-
kvaliteterna än pd sterl. 8,10, hvilket motsvarar en kvalitetsammansättning af 15 % första sort, 35 % andra, 35 % tredje och 15 % fjerde. Han skall också tvifvelsutän erkänna, att, om man uteslutande sågade trääd, som lemnade endast battens, kvalitetsproportionen skulle *lägst* blifva 60 % första, 30 % andra och 10 % tredje, hvilket gifver ett medelpris af pd sterl. 8,10, eller *precis lika högt* som plankträden. Således, ehuru priset för battens första sort är pd sterl. 1 eller 10 % lägre, är dock kvaliteten hos ett mindre trääd så ojemförligt bättre än hos de större träden, att priset per kubikfot blir lika högt för dem begge. Begreppet »mogen skog» kan alltså icke grundas på någon prisskilnad mellan virke af äldre och virke af yngre trääd, hvilken ända från 5,8 decimaltums topp upp till 8,3 icke existerar och derofvan utfaller till de äldre, mera skadade trädens nackdel. Men hvad bör då uttrycket »mogen skog» betyda, om det skall bibehållas och användas? Utan tvifvel skog vid den ålder eller storlek, att det vore, ur synpunkten af ordnad skogskultur, oklokt att låta trädet längre växa, då det bör skördas för att ett annat må uppspira i dess ställe. När detta bör ske, derom felas för närvarande fullständiga iakttagelser, men ett måste vara klart att, om jag på 100 år kan uppdraga 2 femtioåriga trääd, hvilka tillsammans lemna t. ex. 30 kubikfot virke, under det att ett hundraårigt blott lemnar 20, så bör trädet skördas vid 50 år och icke vid 100. Att tillväxten är mycket starkare intill 50 å 80 år än senare, vet hvar och en som sysslar med skog, men huru mycket torde knappt någon känna. Emellertid finnas många grunder för den asigten, att en ordnad skogsvård icke bör tillåta att skogen med undantag af fröträäd växer öfver en viss gräns, hvilken enligt all anledning ligger nedom Norrbottenslagens minimum.

Jag har nu sökt visa, att de sätser och föreställningar, hvilka i skogsfrågan äro allmännast gängse och hvilka äfven mest bidragit till den s. k. norrbottenslagen, efter mitt förmenande icke äro hållbara. Men äfven om jag härutinnan har rätt, skulle det ju likväl kunna vara möjligt, att denna lag icke desto mindre vore en mönsterlag, och jag skall derföre bedja att få ytra några ord om lagen i och för sig. Granskaren mötes då i främsta rummet af den märkbara omständighet, att alla de, som haft med frågan att skaffa, tyckas hafva glömt, att Sverige likasåväl som Norrland eger tva slag af barrskog, nemligen gran- och tallskog. Om man än icke af några anställda undersökningar har reda på, huru stor areal dessa granskogar intaga, tror jag dock att man något så när kan sluta till, att den visst icke är obe-

tydlig, utaf den procent gran i sågadt virke, som årligen utskeppas från de norrländska hamnarne.

Dömer man med ledning häraf, torde granskogarna i den sydligare delen af Norrland utgöra minst 30 procent af landets skogsareal, i det öfre Norrland något mindre. Dessa granskogar göra emellertid ett fult streck i norrbottenslagens räkning, ty i olikhet med tall tåla de icke blädning eller gallring af större träd, hvilket dock är det enda afverknings sätt, som den ifrågavarande lagen medgifver. I en granskog måste man taga allt eller intet; hvad som finnes kvar, äfven om man icke tager mindre virke än 10-tums, borttorkar ohjelpigen och nedfaller. Detta faktum, som är väl känt i våra distrikt, tages äfven i beräkning såväl vid skogsköp som vid skogens afverkning och härrördels deraf, att granen fordrar mörker för sin trefnad, då tallen fordrar ljus, dels deraf att granen blir ett lätt rof för de insekt, som affallet vid en blädning framkallar, då deremot tallen är vida mindre häraf berörd. Emellertid förbjuder nu norrbottenslagen skogsegaren att hugga och på utländsk marknad realisera all denna gran under 7 decimaltums topp, som i alla fall är dömd till förgängelse. Men hvilket omdöme skall man fälla om en lag, som helt och hållet förbiser beskaffenheten hos $\frac{1}{3}$ af den skogsareal, för hvilken den stiftas?

I fråga om lagens olämplighet i andra afseenden behöfver jag icke vara mångordig. Meningen skulle väl vara den att hejda skogssköfving, men lagen tillåter hvilken sköfving som helst, blott den icke uppträder under form af export; hvar och en kan enligt denna lag kalhugga sin skog, men ingen är skyldig att sörja för återväxt, och efter min uppfattning är lagen icke allenast högst dyr att handhafva, utan äfven nära nog omöjlig att tillämpa.

Men, frågar kanske någon, som här åhört mig, hvad vill då talaren sjelf? Måne han anser att någon särskild skogslag icke är behöfelig, emedan allt med skogarne är välbestäldt? Eller, om han anser någon sådan lag behöfelig, huru skulle då talarens skogslag se ut? Härå får jag afgifva det svar, att om jag äfven icke delar de *öfverdrifna* farhågor, som skogsafverkningen framkallat, erkänner jag dock en sats i afseende på skogslagstiftning, nemligen denna:

all mark, som är till skogsbörd tjenlig, bör såsom sådan behållas, och det är statens både rätt och pligt att tillse att så sker. Men detta är ock enligt min uppfattning skogslagsstiftningens både alpha och omega, är allt, hvad en skogslag kan och bör åstadkomma, ty skog liksom allt annat växande bör skördas, men bör ock säs.

Jag vet mer än väl, att många af denna Kammares ledamöter, som måhända gifva mig rätt uti hvad jag här anført, icke desto mindre äro benägna att rösta för den ifrågavarande lagens tillämpning äfven inom Vesterbottens län, och detta endast på den grund, att länets landsting äfvensom åtskilliga andra auktoriteter gifvit tillkänna önskvärdheten deraf. Men kan väl detta vara ett tillräckligt skäl för lagstiftaren? Mig förefaller det åtminstone, att om Riksdagen i sitt lagstiftningsarbete skulle följa den allmänna meningens kompassnål, och särskildt inom hvarje landskap, så skulle Sveriges ekonomiska lagar snart »gå kompassen rundt».

Om skogslag-
stiftning för
Vesterbottens
län.
(Forts.)

Hvad åtminstone billigtvis borde kunna fordras af alla dem, som bestrida lagens lämplighet och utförbarhet, är väl det, att då nu lagen en gång blifvit på försök införd, man uppsköt dess vidare utsträckning intill dess man fått någon erfarenhet om lagens verkningar. Norrbottenslagen har blott egt kraft under en enda skeppningsperiod, och hvarken rättsskiparne sjelfva eller befolkningen har kunnat sätta sig in i lagens följder.

Mig förefaller det, som om *ensamt detta skäl* borde väga särdeles tungt i vågskålen.

Jag vill sammanfatta mitt nu hafda yttrande sålunda, att enligt min åsigt bör ingen rösta för denna lag, som inser, att densamma trakasserar industrien, utan att omöjliggöra skogssköfvingen; att den strafflöst tillåter kalhuggning, utan att på minsta vis sörja för skogens återväxt, samt att den är särdeles dyr och icke dess mindre efter alla grunder antagligen omöjlig att handhafva. Härtill kommer, att vi icke ännu ega, men snart skola förvärfva den erfarenhet rörande denna lag, som torde vara af nöden, innan vi besluta dess vidare utsträckning. På dessa skäl yrkar jag afslag å Utskottets föreliggande hemställan.

Herr Farup: Det torde knappast finnas någon ibland denna Kammares ledamöter, som icke medgifver, att åtgärder för en bättre skogsvard böra vidtagas. Sjelf är jag till den grad genomträngd af denna öfvertygelse, att, om jag ansage en utsträckning af den så kallade norrlandslagens tillämpning gagnelig, jag skulle vara den förste att biträda Lag-Utskottets föreliggande hemställan. Men jag hyser en helt annan åsigt. Jag tror nemligen att, om norrlandslagen genomfördes äfven för Vesterbotten, den komme att verka i alldeles motsatt riktning mot den åsyftade.

Skogslagstiftningen är hos oss ganska ny; man har här aldrig varit i tillfälle att kunna göra några rön, huru denna lagstiftning verkar, utan vi äro hänvisade att i främsta rummet vända oss till andra länder, der denna lagstiftning redan stadgat sig. Vid 1873 års stora internationela utställning i Wien, hölls äfven en s. k. Forst-kongress, vid hvilken representanter fran nästan hela den civilicerade verlden voro tillstädes. De förhandlingar, som der förhades, gingo hufvudsakligen ut på att finna medel att kunna bibehålla skogarne, som hotade att allt mer och mer utrotas öfver hela Europa. Den andra punkten af förhandlingarne rörde, så vidt jag minnes rätt, hvilka rön man hade att stödja sig vid med afseende å skogarnes inflytande på klimatet. Utaf öfverläggningarne beträffande den öfvan först nämnda punkten framgick, att det dittills icke hade lyckats att genom några som helst prohibitiska åtgärder kunna förhindra skogarnes utrotande; ju strängare de åtgärder varit som derutinnan vidtagits, desto hastigare hade skogarnes utrotande påskyndats. Öfverallt, der man gjort inskränkningar i den enskildes rätt att handhafva sin skog, hade jägerbetjeningen kommit i ganska kinkig ställning till befolkningen. För att öfvergå till norrbottenslagen, förbjudes der, att friska träd utan särskildt tillstånd afverkas. Men detta förbud var lätt att kringgå: man stälde endast så till, att träden blefvo sjuka, i hvilket fall ju ingen kunde hindra skogs-garen att afverka dem. Och ett träd blifver genast sjukt, så snart

man på något sätt skadar detsamma. Nu kan det sägas, att skogsegaren bort plantera skog i stället. Nå ja, en del gjorde det äfven. Men de förhållanden, som öfverallt inrotat sig, föranledde att skogsegarne, för att trotsa jägeribetjeningen, på många ställen tillfogade ungsbogen någon skada, så att den aldrig kom till något resligt bestånd.

Resultatet utaf ifrågavarande förhandlingar blef, att man stannade vid uttalande af den åsigt, att det endast finnes en enda väg att åstadkomma skogens vidmakthållande, och denna vore *öfvertygelsens*. Man borde öfvertyga skogsegarne, att de sjelfve måste vårda skogen, att deri låge deras dyrbaraste egendom och att på skogslagarnes upprätthållande vore människoslägtets framtid beroende. Sadant var resultatet af Forst-kongressens förhandlingar.

Man skulle möjligen ändock kunna hoppas, att det skulle kunna lyckas bättre hos oss, men ehuru jag sjelf icke är någon pessimist, utan snarare optimist, så tror jag dock icke, att människorna här äro bättre än på andra ställen, och huru skulle det vara möjligt att genom en lag förbjuda en sådan öfverdrifven afverkning af ungskog, då skogsegarne sjelfva icke vilja göra något härför?

Man har sett, hvilka svarigheter tullagstiftningen och bränvinslagstiftningen mött, då man derutiinnan velat göra några inskränkingar i eganderätten, och på samma sätt skulle det säkerligen äfven gå härmed, ty när befolkningen icke sjelf vill arbeta för lagens efterlefnad, är det snart sagdt omöjligt att tillämpa densamma, och man skulle till slut för kontrollen vara tvungen att sätta en jägmästare vid hvarje träd. Skall man nu tänka sig denna skogslag för Westerbottens län praktiskt tillämpad, hvart skulle man väl då komma? Vi veta alla, huru mycket konjunkturerna inverka i fråga om skogseffekter, ty under det att det ena året prisen derä äro mycket höga till följd af mycken efterfrågan, så frågar deremot under ett annat år ingen människa efter skogseffekter af sådana mindre dimensioner, hvarom här är fråga, och hvad skall då hela denna jägeribetjening göra under den tid konjunkturerna för trävaror äro i fallande?

En sådan skogslagstiftnings införande kan deremot leda till en ganska stor demoralisation af befolkningen, ty förhållanden kunna lätt inträffa, som man icke på förhand kan inse och förebygga.

Da frågan nu gäller statens befogenhet att ingripa i den enskildes eganderätt, så börjar man med att säga, att skogarne äro för det allmänna bästa nödvändiga att bibehålla och att man, om en sådan öfverdrifven afverkning af ungskog, som nu på många ställen af det nordliga Sverige pågår, oförhindradt skulle få fortfara, inom någon tid skulle hafva att frukta för skogsbrist. Det kan nog också vara sant, att skogen på många ställen i de norra provinserna vanvårdas på ett högst betänkligt sätt, men jag föreställer mig tillika, att det finnes mycket annat i vårt land, som på samma sätt som skogen vanskötes, såsom till exempel åkrarne på många orter, och da borde ju staten äfven deri ingripa och säga egaren, huru han borde sköta sin jord och på hvilka åkerskiften han skulle utså hafre och korn. Hvar skall jag börja och hvar skall jag sluta med en lagstiftning, som på så sätt ingriper i den enskildes hushållning?

Om skogslagstiftning för Westerbottens län.
(Forts.)

Om skogslags-
stiftning för
Vesterbottens
län.
(Forts.)

Hvad nu särskildt beträffar Norrbottens län, så är det andra orsaker, som der bidraga till skogssköfvingen, och deribland räknar jag först och främst den lag, som tillåter skog att afverkas från ett hemman på 50 år. Denna lag har visat sig vara mycket olycklig, ty många skogsegare inom såväl Norr- som Westerbotten hafva varit så oförsigtiga, att de sålt afverkningsrätten under 50 år å sina skogar af träd till alla dimensioner, och då är det ju alldeles tydligt och klart, att arrendatorn, köparen af en sådan afverkningsrätt, har lika stort intresse af att under dessa 50 år förstöra och utöda skogen, för att deraf draga största möjliga fördel, som skogsegaren kan hafva af att vid arrendetidens utgång hafva något af sin skog i behåll. Det torde väl icke vara så utan, att detta är ett af hufvudskälen, hvarföre lands-tingen inom dessa båda län velat ingå på en lagstiftning, som säger: »ja, nog hafven I sålt all eder skog, men *något* skolen I likväl genom min hjälp få tillbaka». Huru detta rättvisligen skall kunna ske, är jag icke nog skicklig jurist för att kunna inse, men nog kan jag likväl på förhand säga, att en mängd tvister skola uppstå, om en sådan lag genomföres. Om deremot icke den der olyckliga lagen om upplåtelsen af skogsafverkningsrätten på 50 år hade varit, så är det ganska klart, att många af de skogsegare, som nu upplåtit afverkningsrätten för 50 år, skulle fått bättre tid att betänka sig, innan de sålunda lemnat sina skogar till hejdlös sköfving. Att göra en inskränkning i denna olyckliga arrendelag, hade, enligt min tanke, bort vara första steget för att förhindra skogsfördelsen i landet, ty undanrödjer man orsakerna, skola också verkningarne inom kort tid till stor del försvinna. Nu är det egentligen endast de trakter, hvilka ligga vid hafvet och de stora floddalarna, som äro utsatta för en sådan misshushållning att man afverkar ungskog, ty det är tillgång och efterfrågan af en vara, som bestämmer priset å densamma, och det torde vara ganska klart, att der varan är förenad med stora kostnader för att göras åtkomlig till följd af svåra kommunikationer, der lemnar man den i fred och tager den deremot i stället på de plaser, der man med mindre omkostnader kan komma å densamma. Låt derföre oss norrländingar i stället få lättare kommunikationer, mine herrar, så är jag fullt förvissad om, att sköfvingen af skogstrakterna närmast hafvet också på samma gång skall försvinna.

Man har äfven klagat öfver, att det så kallade sparrhygget skulle medföra så stora olyckor för de norrländska provinserna, men dessa sparrar äro endast en försvinnande liten bräddel af hvad som ligger kvar uti skogarne och som af brist på kommunikationer icke kan tillvaratagas.

Vill man söka att stäffa det onda, bör det ske genom spridande af upplysning och anskaffande af lättare kommunikationer å Norrland, och då är jag fullt öfvertygad, att icke vidare enstaka orter, på sätt nu sker, skola sköflas och förstöras.

Som jag redan vid början af mitt anförande yttrade, böra vi se till hvad man på andra håll gjort för att förekomma skogens tillintetgörande; och då denna erfarenhet visat helt andra medel häremot, måste jag för min del yrka afslag å hvad Lag-Utskottet här föreslagit, ty vägen till framåtskridande, mine herrar, är icke knutpiskan utan upplysning och frihet.

Herr Malmberg: Äfven jag anser, att lagstiftningen har rätt att inskränka den enskildes rätt att hushålla med skogen, men detta likväl först då, när till en sådan lagstiftning finnes en tvingande orsak, och vidare fordrar jag, att lagen, då den stiftas, skall vara tidsenlig och välgörande. För min del kan jag icke tro, att Norrbottenslagen är af sådan beskaffenhet, utan tvärtom anser jag, att den medför mycket obehag och trassel i det allmänna lifvet och tror, att en sådan lag icke bör vidare utsträckas, än till de förhållanden, som ega rum i Norrbotten.

Om skogslagstiftning för Vesterbottens län.
(Forts.)

Såsom det vigtigaste skälet för tillämpning af denna lag äfven å Westerbottens län har man anfört den önskan i detta hänseende, som den allmänna opinionen uttryckt. Vi hafva vid början af denna riksdag erhållit en liten brochyr, som anfört åtskilligt om huru en »allmän opinion» kan bildas i ett land, och jag vill icke upprepa hvad som förekommer i nämnde brochyr. Jag vill dock nämna, att för Westerbotten hafva vi icke att åberopa hvad som anförs för Norrbotten, nemligen att i Norrbotten eganderätten icke respekteras. Då skylde man på att man hvar som helst kunde saklöst afverka skogsälster bade från allmänna och enskilda skogar; men jag tror, att detta förhållande icke gerna förekommer i Westerbotten, utan att folket derstädes sätter värde på eganderätten och respekterar densamma. Nu har dessutom inträffat, att, sedan Norrbottenslagen blifvit antagen, har skogsäverkan blifvit stämplad såsom stöld, då värdet går öfver femton kronor, och jag tror, att detta skall vara tillräckligt att hämma skogsförödelsen, i händelse eganderätten i Westerbotten icke skulle respekteras.

Det är rätt egendomligt att då vi alla söka att genom bildning och upplysning föra vårt folk framåt och göra det så att säga fullmyndigt, vi på samma gång vilja stifta lagar, deri en hel provins sättes under förmynderskap. Att göra detta kan vara möjligt för ett folk som är i det primitiva tillståndet, men icke hos en nation, der kunskaper och bildning blifva alltmera allmänt spridda. Jag tror, att den dag skall komma, då dessa provinser komma i en lifvigare samfärd med öfriga delar af landet, och då är en sådan lag som Norrbottenslagen för dessa provinser omöjlig och förödmjukande. Man hör detta ganska väl af den åsigt, som representanter från andra orter yttra, då man fragar dem, om de vilja hafva en sådan lag för sina provinser. Man svarar då med en mun: »den kan passa för Norrbotten och möjligen för Westerbotten, men för oss är den icke passande». Vore lagen så välgörande, som den säges vara för Norrbotten, då kunde den väl äfven tillämpas för öfriga delar af vårt land. Ingen har emellertid ansett detta vara möjligt; men för det folket deruppe anser man sig kunna stifta hurudana lagar som helst, och de skola passa. Jag vill, att våra skogar skola på allt sätt skyddas, men jag vill äfven, att skogslagstiftningen skall verka i sådan riktning utan att obehörigen ingripa i den enskildes eganderätt, och jag tror, att detta kan ske utan att stifta lagar sådana som den för Norrbotten gällande. Jag tror, att om Kongl. Maj:t i afseende på skogsköp, der köparen erhåller rättighet att på viss tid afverka en skogstrakt, bestämde, att afverkningen af skogen icke finge ske under bestämdt tumtal, så skulle mycket af den skogsförödelse, som nu sker, kunna förhindras. Ty jag är öfver-

Om skogslags-
stiftning för
Vesterbottens
län.
(Forts.)

tygad om, att alla, som afverka undermålig och omogen skog, deraf icke skörda någon egentlig vinst. Endast i det fall, att skogsvärdet icke beräknas, kan man möjligen tillgodogöra sig en liten förtjenst på arbetslönen, men för öfrigt icke. Skulle derjemte hvar och en, som vill fritt disponera öfver sin skog, åläggas att upprätta hushållningsplaner, som af vederbörande godkännas, tror jag, att detta vore en bestämmelse, som skulle blifva tillfyllestgörande och borde gälla för hela vårt land.

Men, säger man, det finnes i Westerbotten en mängd byar och hemman, som förstört sin skog och der verklig skogsbrist förefinnes. Ja, jag vet väl, att sådant förekommer efter kusten, att der finnas byar, som icke hafva sitt husbehovsvirke på sina skogsområden, men orsaken till denna sköfling ligger hvarken uti pitprops-afverkningen eller sparrhygget, utan i helt andra förhållanden. Det fans nemligen en tid, då tjärubräningen premierades af staten, och under denna tid föröddes i dessa trakter stora skogstillgångar derigenom att hundratusentals mindre träd randbarkades och sedermera efter några år nedhögges, för att till tjärubräning användas. Dessutom idkades på många ställen, mera än nu är förhållandet, så kalladt svedjande och detta svedjande har minskat skogstillgången i många byar, för att icke tala om skogseldarne, som ofta tillkommit genom hemmansegarnes eget förvållande och härjat vidsträckta trakter, som sedermera förblifvit skoglösa, då ingen atersadd och ingen plantering företagits. Om man nu i år skulle införa denna lag äfven i Westerbotten, så är väl meningen att den nästa år skulle lyckliggöra Westernorrland och sedermera komma att jemväl smaningom utsträckas till landets sydligare provinser och slutligen lyckliggöra hela vårt folk, hvilket jag för min del anser skulle blifva en verklig olycka. Jag kan ej tro, att den jägeribetjening, som för närvarande finnes i Wester- och Norrbotten är tillräcklig för den kontroll, som behöfves, för att den skall verka till något gagn. Här erfordras en stor tjenstepersonal, och en sådan måste äfven aflönas, hvarmed naturligen följer en stor utgift. Aflönar man densamma illa, har man af den ej mycket gagn att vänta. Men det skall väcka allmän ovilja, om dessa tjenstemän intränga på den enskildes område för att vid lastageplatser, säginrättningar och så vidare utöfva sin fiskaliserande kontroll öfver undermåligt trävirke. Anträffa de sadant, tages det i beslag; men hvem skall bevisa, om detta virke tillkommit af toppstocken eller mittelstocken eller om det är taget af trädets rotända. Jag har mig ej bekant, att norrbottenslagen meddelar någon bestämmelse, huruvida bevisningsskyldigheten härvidlag aligger beslagstagaren eller egaren till detta virke, och i hvilket fall som helst torde det vara ganska vanskligt att afgöra, om en stock, som blifvit barkad och under några år flottad, hörer till toppstock, mittelstock eller rotstock. Detta kommer otvifvelaktigt att föranleda många rättegångar, och mycket obehag samt mot jägeribetjeningen åstadkomma en stämning som kommer att blifva hardt när outhärdlig. Det kan således ej vara någon lycka för landet att stifta så kallade separatlagar. Vi hafva under föregående riksdagsperioden åstadkommit tvenne sådana, nemligen en för Lappmarken och en för Norrbotten. Dessa böra stå som varnande minnen från denna tid att ej vidare fortgå på denna väg. Norrbottenslagen kostade oss,

mine Herrar, en finansminister; jag vill för min del icke uppoffra ännu en för att tillfredsställa Westerbottens ovisa fordringar, utan yrkar afslag å Lag-Utskottets förslag.

*Om skogslag-
stiftning för
Westerbottens
län.*

(Forts.)

Herr Bäckström: Alldeles i motsats mot de tre föregående talarne är jag fullt förvissad, att Lag-Utskottets framlagda förslag är välbetänkt. Den korta erfarenhet, vi af Norrbottenslagen erhållit i detta afseende, gifver full anledning till ett sådant antagande och jag vill derföre på det ifrigaste anhålla att Kammaren må bifalla detta Utskottets betänkande.

Nämnde tre talare försäkrade, att man aldrig skulle kunna åstadkomma en skogslagstiftning, hvilken fullt kunde skydda våra skogar för afverkning, men mig synes, att rättast är att börja med något. Norrlandslagen är åtminstone en sådan början och kan man sedermera få något bättre, så vore detta ju fördelaktigt. Den första af dessa talare yttrade, att i Norrland hemmansegarne i allmänhet hade 50 gånger mera skog än som tarfvades till deras husbehof, men den talaren synes icke hafva sett sig mycket om i Norrland. Skogskomitén af 1870 och vederbörande myndigheter, som afgifvit infordrade yttranden i ämnet, hafva emellertid påstätt, att det finnes många byar der, som icke ens hafva skog till husbehof. Det är möjligt att uppgifna förhållandet existerar i talarens hembygd, men måtte då hafva sin grund deri, att staten vid nybyggens bildande med frikostig hand afstått af sin skog 50 gånger mera än som varit af nöden. Norrbottenslagen lägger i allt fall intet hinder för afverkning af all sådan skog, som är öfver 7 decimaltum på ett afstånd af 16 fot från storändan, och äfven af mindre dimensioner får skogsegaren, efter skogstjenstemans undersökning och medgifvande, utstämpladt allt, som kan tagas utan fara för skogens bestånd, äfven smaskog under 5 decimaltums diameter vid storändan. Men deremot skyddar norrbottenslagen för den *öfverdrifna* skogsafverkningen. Beträffande påståendet, att omreglering af afverkningen skulle blifva så synnerligen besvärlig, tror jag att densamma nog reglerar sig sjelf och är öfvertygad, att skogstjenstemännen i allmänhet icke skulle härigenom komma i något trassel. Orsaken hvarföre Norrbottenslagen emellertid så betydligt hämmat den så mycket öfverklagade olofliga skogsafverkningen, är just den att den, som tillåtit sig sådan afverkning, numera saknar nästan helt och hållet afnämare till följd af det äfventyr af straff för handel med stulet gods, som numera är förenadt med köp af oläfligen atkommet virke.

Samme förste talare yttrade vidare, att det vore allmänt bekant, att gran-skogen i dess helhet uttorkar genast, om den gallras och till en viss del afverkas; men detta tror jag ej vara förhållandet och strider mot den erfarenhet, som på den ort, jag tillhör, vunnits. Troligt är dock, att denne talare icke mycket vistats i skog och att hans erfarenhet derföre icke är tillförlitlig.

Man har ytterligare påstätt, att införande af denna skogslag jemväl i Westerbotten skulle medföra stora kostnader, derigenom att skogsstyrelsen tvingades att skicka många kontrollerande tjenstemän dit, men detta torde icke vara så alldeles nödvändigt. Efter norrbottenslagens antagande, ditsändes visserligen några extra tjenstemän, men

Om skogslag-
stiftning för
Vesterbottens
län.
(Forts.)

blott 6 à 8, om jag minnes rätt, och af dessa har ännu icke någon enda blifvit anlitad för sådana förrättningar, som i norrbottenslagen omnämnas, och sjelfva tro de, efter hvad jag hört, att de ej heller framdeles skola besväras med många dylika förrättningar. Att de nu hafva full sysselsättning med upptaxeriug af kronoskogar och kronoparker för att tillse hvad vid dessa lämpligen bör åtgöras, är en helt annan sak, som ej hör hit.

Jag yrkar på dessa skäl bifall till Lag-Utskottets föreliggande förslag.

Herr Hagerman: Jag har begärt ordet för att yttra mig i denna fråga, ingalunda, emedan jag gör anspråk på att ega hvarken den lokalkännedom, eller de studier af skogsväsendet, som dertill kunna berättiga, utan för att tillkännagifva min och ett stort antal flera stadsboars tanke rörande denna för vårt land så viktiga angelägenhet.

Motionären uppger att Vesterbottens läns invånare genom sina representanter och styresmän redan trenne år å rad anhallit om en separatlag till skogens skydd inom länet, men att de lika många gånger derpa erhållit afslag. Jag kunde gerna inskränka mig till att endast yrka bifall till motionärens förslag och instämna i hans motiv, ty dessa synas mig så klart och tydligt visa behovet, att något mera knappt behöfves. På ett fyndigt sätt har motionären äfven vederlagt regeringens skäl för afslag å länets senaste framställning, i fall man ens kan kalla för skäl dessa förmodanden utan all hallbarhet.

Hade Riksdag och Regering icke redan förut beträdd den väg man här önskar att de måtte fortsätta, nemligen att genom separatlagar egna skydd åt skogen inom vissa delar af landet särskildt, eller vore frågan af tvistig och invecklad art, eller vore länets myndigheter af olika åsigt om behovet af en dylik lag, såsom fallet är t. ex. i Vermlands län, så skulle väl knappt någon nu vågat yrka på bifall utan förutgående utredning af opartiske män. Men nu är dock förhållandet att flera år å rad det ena nödropet efter det andra upphäfts från denna landsdel: enskilda petitionärer, kommunalstämmor, landshöfdingembete, landsting och länets representanter vid riksdagen, understödda af skogsstyrelsen och ej vederlagda af regeringen, hafva samtliga vid olika tillfällen och under olika former uttalat nödvändigheten af att något göres, och till slut äfven förklarar sig nöjda, ifall något erhålles, om också icke allt som från början ansågs nödvändigt. Jag tror att det icke skulle vara hvarken klokt eller Riksdagen värdigt att afslå hvad länets inbyggare sjelfva så enstämmigt begärt. Vesterbottens län hotas af den faran att blifva beröfvadt sitt både närvarande och tillkommande välstånd, så vidt detta beror af skogens tillvaro, och vetenskapen har ju redan ådagalagt att vårt lands beboelighet till en ganska stor del betingas af våra skogars fortfarande bestånd. Detta läns invånare anropa ånyo Riksdagen om bistånd. Vi kunna hjälpa dem utan fara för hvarken oss sjelfva eller andra, så vidt man icke såsom en fara vill räkna att egennyttan och vinningslystnaden stäffas i sin hänsynslösa förstörelselusta. Ja, än mera, vi icke blott icke skada någon genom ett dylikt biträde, utan vi rädda en stor del, för att icke säga hela landet undan en förr eller senare inträffande ruin; och detta är

en sak, som i vårt glest befolkade land, der stadsboarnes antal utgör en försvinnande liten del af befolkningen och der landets välstånd och förmåga att bära skatter och onera minst betingas af handel och industri, men mest af våra naturliga hjulpkällor och dess skatters ändamålsenliga tillgodogörande, är af allra största betydelse, icke blott för Norrlands eller i allmänhet skogsbygdens invånare utan äfven för slättbygdens och städernas.

Det invändes att en dylik lag är ett ingrepp i eganderätten. Men, enligt min uppfattning ingriper man icke i eganderätten genom att stifta en sådan lag, utan man helt enkelt begränsar dispositionsrätten öfver en på visst sätt hela landets förmögenhet. Detta har redan flera gånger, utan att det nu klandras, skett dels på detta fält, genom förut stiftade separatlagar till skogens skydd i särskilda landsdelar, dels ock på andra områden. Ingen klandrar att en person, som icke förstår eller icke vill på ett ändamålsenligt sätt sköta sin egendom blir satt under förmyndare. Ingen, utom möjligen den omyndige, ropar då på ingrepp i eganderätten. Den i omyndighetsstillstånd försatte beröfvas endast friheten att förstöra sin af andra honom i arf lemnade förmögenhet. Äfven skogarne äro en af företrädarne till deras efterkommande i arf lemnad egendom, den de ej ha rättighet att förstöra, äfven om de genom köp förvärfvat sig dispositionsrätten öfver densamma; och de hafva så mycket mindre rätt härtill, som fara är förhanden att genom förstörelsen hela landet kan göras obeboeligt, eller åtminstone stora sträckor deraf råka i lägervall, hvarigenom både samtidas och efterlevandes materiela och andliga utveckling och kraft hämmas.

Mot beviljandet af denna, jag vill icke säga nåd, utan rättighet, har man äfven naivt nog, invändt, att efterfrågan och afverkningen af ungskog skulle bli så mycket större i de andra länen, om sköfvingen hämmades i ett. Hvarföre tänkte icke vederbörande härpå, då de utfärdade norrbottenslagen? Det ser nästan ut som skulle regeringen hysa en särskild ömhet för Norrbotten, en ömhet, som den icke vill lägga i dagen för Vesterbotten, eller andra af rikets län, hvilka hotas af samma fara som för icke länge sedan hotade Norrbotten. En god familjefader brukar annars med lika ömhet omhulda alla sina barn. Hvarföre har då icke regeringen, som dock i sjelfva verket erkänt behofvet, låtit utarbete och för Riksdagen framlägga förslag till skogslagar äfven för andra delar af riket, som deraf äro i behof? Huru som helst regeringen än må tänka, synes mig dock att Riksdagen bör intaga en annan hållning gent emot förstörelselustan. Då Riksdagen helt naturligt nu icke kan besluta någon vidare lag för orter som ej begärt det, anser jag dock både billigt och rättvist, att han ej vägrar dem, som redan flerfaldiga gånger enhälligt anhållit derom, att få för sitt län tillämpad en redan hos deras granne gällande välgörande lag. Om än härmed icke vinnes allt hvad önskligt vore, skall dock en stor och vigtig landsdel skyddas undan förödelsen, och den stigande upplysningen, den hotande faran, sjelfbevarelsesdriften skola måhända mana andra landsorter att snart lika enhälligt begära de fördelar som verkat välgörande hos deras grannar, och regeringen finna sig nödgad att, om än icke taga initiativet, såsom den borde, dock biträda Riksdagen vid dess arbete att söka åstadkomma lämpliga skogslagar.

Om skogslagsstiftning för Vesterbottens län.
(Ports.)

Om skogslag-
stiftning för
Vesterbottens
län.
(Forts.)

Både här och annorstädes har man äfven åtskilliga gånger anført, att sedan skogarne börjat få ett erkänt värde, värden om desamma blifvit så stor och allmän, att någon lagstiftning till deras skydd skulle vara alldeles öfverflödig. Så borde visserligen förhållandet vara, men erfarenheten har dock lärt motsatsen. Den hållhake som här föregifves vara stark nog, synes sakna all motståndskraft da den behöfves. Det är just skogens erkända värde som blifvit dess största fiende, den sporre som förmår vinningslystnaden att utan tanke på framtiden hejdlöst sköfla den. För ögonblicket kan denna hållhake kanske göra tjänst, men vid minsta förändring i konjunkturerna till ett bättre, skall sköflingen börja med förnyad och ökad fart, och innan lagstiftningen hinner komma emellan, skall den stora ödeläggelsen hafva egt rum och lagen komma för sent, då ingenting mer finnes att skydda.

På grund af hvad jag nu yttrat och då till och med skogsstyrelsen lifligt understödt landstingets af länets kommuner och länsstyrelse förordade förslag att göra norrbottenslagen gällande äfven inom Vesterbottens län, kan jag icke annat än yrka bifall till Lag-Utskottets förslag.

Herr Hæggström: Herr Talman! Mine herrar! Jag ber att till en början få hembära min och den tänkande delens af befolkningen inom Vesterbottens läns tacksamhet till Lag-Utskottet, som framkommit med ett förslag, sådant som det, hvilket nu föreligger till Riksdagens afgörande.

Mine Herrar, om I vissten hvad jag vet, och haden erhållit del af de underrättelser, jag haft från Vesterbotten, så tror jag, att många af Eder skulle omstämmas i den mening, som I måhända här redan fattat i denna fråga.

Att behof af en skyddande lag för Vesterbotten uti i fråga varande hänseende förefinnes, det har ännu ingen varit djerf nog att bestrida; men deremot bäres om detta behof vittnesbörd af länets flera gånger, med sällspord enighet bland alla dess samhällsklasser, framställda önskingar, att något borde göras för att skydda den skog, som der ännu finnes qvar. I detta ögonblick beklagar jag blott, att Vesterbottens län har en så svag målsman, som jag, men vågar dock tro, att den goda saken skall segra, fastän jag vet, att den har starka motståndare. De skäl, som blifvit framställda för att förmå Eder, mine Herrar, att icke antaga nu föreliggande förslag, stå att finna dels i de vid Utskottets betänkande fogade reservationer, dels i utkomna ströskrifter, dels ock i de talares framställning, hvilka nyss hade ordet. Jag ber nu få begynna med att till bemötande upptaga reservanternes anföranden i den ordning de i betänkandet förekomma.

Den förste reservanten erkänner, i likhet med alla andra, att lagstiftaren måste ega ovilkorlig rätt att ingripa i den enskildes frihet att efter godtfinnande förfoga öfver sin skog, när sådant finnes vara för statens ändamål nödvändigt, men säger sig derjemte »våga ifrågasätta, huruvida berörda rätt blifvit i Kongl. Förordningen den 29 September 1874 på ett ändamålsenligt sätt begagnad». Han yttrar vidare: »Mig synes nemligen lagstiftaren böra rigta sin omsorg i berörda hänseende företrädesvis på astadkommande af skogens återväxt å afröjd mark, och, i händelse åsyftade ändamålet ej derigenom i erforderlig mån

vinnes, på inskränkning i afverkningsrätten. Inlåter man sig på en granskning af reservantens yttranden, så kan man göra sig den frågan: hvad vill det då säga att vidtaga »inskränkningar i afverkningsrätten» på en redan »afrojd» mark, och hvartill skulle väl dylika föreskrifter gagna sedan det visat sig att växtligheten der upphört! Huru reservanten kan pasta något dylikt, det kan atminstone icke jag begripa. Han säger vidare: »nämnda Kongl. Förordning» — nemligen af den 29 September 1874 — »under medgifvande af oinskränkt sköflingsrätt endast söker hindra egarne att på fördelaktigaste sätt tillgodogöra sig hvad de lofligen afverkat». Detta torde också vara nästan lika obegripligt och jag kan icke första hvad han dermed menar. Han säger, att norrbottenslagen medgifver oinskränkt sköflingsrätt. Det är just hvad man genom densamma vill förekomma. Han säger, att det efter denna lags införande går lika bra som förut att sköfla skogen, men deremot icke att tillgodogöra sig hvad man lofligen afverkat. Manne reservanten dermed velat antyda, att någon skogsegare skulle låta afmeja sin skog blott och bart för nöjet att hugga ned densamma och sedan låta den ligga. Detta torde icke kunna inträffa, ty nog lära egarne akta sig att hugga ned träd, af hvilka de icke kunna erhålla något gagn. Den andre reservanten medgifver äfvenledes, att det vore af stor vikt för Vesterbotten, att vissa inskränkningar gjordes i rättigheten att afverka ungskog, men han vill icke biträda Utskottets förslag, derföre att det icke jemväl omfattar rikets öfriga provinser. Mig synes det emellertid vara tids nog att tala om dessa öfriga provinser, då de sjelfva visat, att de vilja hafva en dylik lag. Ar denna nu god och riktig och vet man densamma vara af behovet påkallad, kan jag icke första, hvarför Vesterbotten, som begärt den, ej skulle kunna erhålla den, fastän öfriga provinser icke ännu insett dess behöflighet och i följd deraf ej heller begärt den.

En person, hvars ord vägt ganska mycket i denna fråga, är den, som under signaturen W:n utgifvit en till Riksdagens ledamöter utdelad skrift »Om Norrbottens läns skogsförhållanden». Det är en person — man tror sig atminstone veta det — som genom besök i orten sökt göra sig förtrogen med förhållandena. Hans skrift adagalägger äfven detta och jag har mig bekant, att denna skrift haft stort inflytande vid bedömandet af föreliggande fråga. Det torde således icke vara utom ämnet att några ögonblick uppehålla mig vid hvad han mot Norrbottenslagen anför. I början af sin brochyr, der W—n redogör för länets naturliga beskaffenhet, meddelar han en märklig uppgift, som, då den är helt kort och icke utan vikt vid bedömandet af nu förevarande fråga, jag ber att få för herrarne påpeka. Han säger nemligen, att »rättigheten synes svag i kustlandet mellan Kalix och Haparanda, der af i öfrigt obekant orsak inom ³/₄ mils afstand från kusten ingen egentlig skog finnes». Det är verkligen förhållandet både inom Vesterbotten och Norrbotten, att på vissa sträckor längs kusten ingen skog finnes. Martallar och buskar räknar jag nemligen icke som skog. Enligt hvad äldre personer påstå, har det emellertid på dessa kuststräckor tillföre funnits skog, ehuru, sedan densamma en gång blifvit uthuggen, någon återväxt icke egt rum. Om detta beror på hafsvin-

Om skogslagsstiftning för Vesterbottens län.
(Forts.)

Om skogslags-
stiftning för
Vesterbottens
län.
(Forts.)

darne eller något annat vet jag icke; men säkert är, att det är fara för kustlandet, om ytterligare kalhuggning kommer att ske.

Sedan W—n talat om skogarne, klimatet, sparrhandeln med mera, vidrör han äfven kontrollen å norrbottenslagens tillämpning och säger att i afseende härå egentliga svårigheten skall föränledas af stadgandet i förordningens 2 § 2 mom., till grund för hvilket påstående han påpekar, hvad af en talare å norrlandsbänken jemväl blifvit åberopadt, att det är mycket vanskligt att åstadkomma bevisning om att en toppstock verkligen är tagen af träd, som ej är undermåligt, eller af träd, som är efter utsyning med vederbörligt tillstånd afverkadt, »i det att toppstock endast genom barkens utseende kan skiljas från rotstock, men barken vid flottning skiljer sig från trädet och bortsköljes». Denna svårighet är åtminstone för skogsbrukare i Vesterbottens län alldeles ny; ty af dem, som inom detta län befatta sig med skogsafverkning, finnas blott få, om ens någon, som ej kunna skilja en toppstock från en rotstock, äfven om de äro afbarkade. Huruvida förhållandet är anorlunda i öfriga Norrländska länen kan jag emellertid icke säga, men tviflar storligen att så kan vara.

»Den andra stora svårigheten uppstår», enligt hvad W—n vidare angifver, »af omöjligheten att kontrollera, att de undermåliga stockar eller sparrar eller annat virke, som af kontrollanten ses, äro tillkomna af just de träd, hvilkas afverkning enligt tillståndsbevis blifvit medgifven». När träden högges till sparrar skulle nemligen kronmärket alls icke förefinnas. Så plägar dock icke ske i Vesterbottens län, utan der, sedan jägeribetjeningen åsatt kronmärket, lemnas vid bilning till bjelkar eller sparrar den plätt, hvarå märket befinnes, orörd och således qvarsitter märket ännu då bjelken eller sparren nerkommer till lastningsorten. Författaren säger äfven: »stämplingen sker med kronmärke, men detta märke kan, då toppstocken ej före fällningen är åtkomlig, endast åsättas rotstock, hvadan toppstocken skulle sakna kronmärke och kontrollen derigenom vara omöjliggjord». Märken — mina herrar — att han talar om toppstockar från träd, som 16 fot från storändan blott äro 7 tum i genomskärning! Jag frågar om man kan få toppstockar af sådana träd. Detta är sannerligen omöjligt och således förfaller hela denna påstådda svårighet att kunna se kronmärkena, så att hvad kontrollen angår, några berättigade invändningar mot norrbottenslagen icke synes kunna göras. Lagens efterlefnad beror hufvudsakligen på om befolkningen är öfvertygad om lagens nytta; ty utan att en sådan öfvertygelse finnes är det svårt att tillämpa hvilken lag som helst. Den bör emellertid vara lika bra i Vesterbotten som i Norrbotten, der belåtenheten dermed varit allmän, och en talare från sistnämnda län har nyss upplyst oss om, att någon öfverträdelse mot densamma icke under förflutna året förekommit.

Att en öfverafverkning egt rum och den till och med ganska betydlig veta herrarne alla och jag skulle här med siffror kunna ådaga-lägga detsamma, ehuru jag, för att nu ej trötta herrarne, afstår derifrån. Frågan är nu blott: förefinnas inom Vesterbotten en öfverafverkning? Ja! måste man svara. — Är den skadlig? — Detta kan icke förnekas. — Finnes något botemedel? Utan tvifvel, och detta i norrbottenslagen, ehuru den, i likhet med alla andra lagar icke är ofel-

bar. Då vi dertill veta, att befolkningen gerna vill hafva denna lag, hvarför skola vi då vägra att efterkomma denna önskan?

Den talare, som först hade ordet, började med att framhålla det inflytande, pressen uti denna fråga utöfvat, och syntes vilja antyda, att frågan framdrifvits ej genom sakens egen natur utan till följd af en konstlad opinion. Den ärade talaren torde väl då äfven medgifva, att, om pressen verkligen något utträttat i den nu antydda riktningen, ingenting hindrat motståndarne till lagen att begagna samma utväg och genom pressen framställa sina betänkligheter mot en dylik lagstiftning. Något sådant har man emellertid icke afhört; ingen af Vesterbottens läns trenne tidningsorgan har uppträdt som motståndare mot den ifrågasatta lagstiftningen, utan alla hafva vitsordat behofvet deraf.

Samme talare yttrade jemväl, att den fullmogna skogen vore räntan å skogskapitalet, och att det vore bättre att förvandla denna skog i penningar än att låta den qvarstå. Jag medger riktigheten häraf; men då här ju icke är fråga om den fullmogna skogen utan endast om *ungskogen*, inser jag icke, att det egentligen hör hit.

Vidare yttrade sig den ärade talaren om skogens återväxt och prisförhållanden å trävaror; och om de senare vill jag icke tvista med honom. Han ansåg det vara bättre att taga två skördar genom att efter femtio år hugga trädet än att låta det qvarstå i hundra år, emedan enligt hans påstående ett 100-årigt träd blott lemnar 20 kubikfot virke, då två 50-åriga träd tillsammans gifva 30 kubikfot. — Ett sådant skäl vore visserligen antagligt, derest skogen hela denna tid stannade i samma hand, men då medellängden af en människas lifstid icke ens hinner till femtio år kan icke samma person taga två skördar af skogen. Då han på sin egen skog näppeligen hinner taga en skörd, men genom skogsafverkningskontrakt fortfar att årligen »skörda» ungskog på huru stora områden som helst, så förstöres derigenom skogen i förtid, utan att någon bekymrar sig om skogens återväxt, och det är detta vi frukta för i Vesterbotten.

Samme talare framkom med en ganska märklig uppgift, att vid afverkning af granskog, som i södra Norrland utgjorde minst 30 % af all skog, någon del af skogen icke kunde i likhet med tall qvarlemnas, utan att allt måste afverkas, enär det qvarstående skulle i följd af afverkningen »ohjelpigen borttorka och nedfalla». Dessa granskogar skulle därför enligt talarens förmenande »göra ett fult streck i Norrbottenslägens räkning».

Jag vet icke, om ett sådant förhållande inom Vesternorrland yppat sig och tillåter mig icke att betvifla talarens uppgift, men säkert är att i Vesterbotten har man icke en dylik erfarenhet. Inom sistnämnda län har man på de senare 20 å 30 åren allmänt börjat använda gran i stället för furu till såväl mans- som ladugårdsbyggnader, och detta emedan det förra träslaget är billigare och man ansett det vara ett stort slöseri att använda furu. Aldrig har man emellertid märkt, att genom borttagandet af de fullmogna granarne, den öfriga skogen blifvit sämre; men väl har man sett motsatsen inträffa. Det är, som sagdt, möjligt att förhållandet är annorlunda i Vesternorrland, men inom Vesterbotten eger man ingen sådan erfarenhet.

Den ärade talaren nämnde slutligen, att förbudet mot utförsel af

Om skogslag-
stiftning för
Vesterbottens
län.
(Forts.)

ungskog skulle skadligt inverka å det södra Norrland genom att derstädes framkalla en större afverkning å ungsbogen. Vålan, om så vore, hvad hindrar dessa delar af Norrland att göra hvad Norrbotten redan gjort och Vesterbotten nu står i begrepp att göra — skaffa sig en lag, som lennar skydd mot en sådan afverkning. Jag tror, att den tid skall komma, då det öfriga Norrland skall glädja sig öfver, att Norrbotten och Vesterbotten genom sitt exempel anvisat dem den väg de böra beträda. Ännu känna väl dessa landsdelar icke något trängande behof af en sådan lagstiftning som den ifrågavarande, men den tid torde komma, då ett sådant behof jemväl der skall göra sig gällande.

Den andre talaren i ordningen framkom med en temligen öfverraskande uppgift, då han yttrade, att vi ej tillförene uti lagstiftningen haft något hinder för export af ungskog. Jag ber dock att i detta afseende få i talarens minne återkalla den tid, då vi ännu hade kvar exporttull å sparrar — ett medel att skydda ungsbogen som på en gång var enkelt och verksamt. Med den fria handelslagstiftningen försvann naturligtvis äfven denna tull; men det praktiska resultatet af den då genomförda frihetsprincipen har visat sig föga gynnsamt. Jag ber att i detta hänseende få nämna endast ett län — Hallands — såsom ett illustrerande exempel. Medan exporttullen kvarstod, visade sig densamma vara ett tjenligt medel att skydda skogen; nu åter, efter borttagandet af denna tull, torde någon af här närvarande Halländingar kunna upplysa, hvart deras skog tagit vägen, om till Danmark eller annat ställe; ty säkert är, att i Halland har den icke stannat.

Samme talare uppdrog jemväl en jmförelse mellan skogslagstiftningen och den för åkerbruket gällande och påstod att inom den senare ej funnos inskränkningar och restriktioner af den art, man inom skogslagstiftningen vill införa. Sådana restriktiva stadganden finnas dock äfven inom detta område; så t. ex. får en arrendator eller innehafvare af ett boställe icke föra bort allt hö, foder eller gödsel, utan skall ett visst quantum deraf på stället användas, ty man får icke förstöra åkerbruket, och dock *kan* åkerjorden upphjelpas till ny växtkraft och bördighet, men är skogen borta, så är och förblir den sannolikt borta, ty man vet icke huru frösådd kan lyckas, åtminstone i Norrland, och detta är det betänkliga.

Ja, mine herrar, det är mycket som jag antecknat af de föregående talarnes anmärkningar mot det föreliggande lagförslaget; men jag tror det knappt vara mödan värdt att ingå i vidare svaromål å de svaga skäl, som af dem anförts, utan slutar med att yrka bifall till Utskottets förslag, hvilket, såsom jag hoppas, skall blifva Kammarens beslut. Jag hoppas detta så mycket mer, som Riksdagen redan tvänne gånger förut i likartade fall visat sig vilja gå befolkningens önsknin-
gar till mötes, nemligen ena gången, då på enskild motionärs, landshöfdingens öfver Gotlands län, framställning i ämnet en särskild skogslagstiftning för Gotland kom till stånd, och andra gången, då likaledes på grund af enskilda motioner af herrar Bergman i Första och Bäckström i Andra Kammaren den så kallade Norrbottenslagen tillkom. Då nu för tredje gången en likartad fråga föreligger till behandling, inser jag icke huru Riksdagen anständigtvis skall kunna afslå förslaget, och har jag därför svårt föreställa mig annat, än att Riksdagen skall fortgå

på den redan beträdda vägen och jemväl i *detta* fall fästa afseende å det enstämmiga uttalandet af den befolkning, hvars väl här är i fråga.

*Om skogslag-
stiftning för
Vesterbottens
län.
(Forts.)*

Grefve Björnstjerna: Efter den siste talarens anförande har jag ganska litet att tillägga; jag önskar likväl att med några ord uttrycka min sorg öfver att så många röster här kunnat höja sig mot hvad i föreliggande betänkande är föreslaget. Jag gör detta så mycket hellre, som denna Kammare alltid visat sig rätt uppfatta betydelsen af denna fråga, en af de viktigaste för vårt land. Jag måste äfven uttala min förundran öfver den förste talarens påstående, att det icke är bevisadt, att borthuggandet af skogen menligt inverkar på ett lands klimatiska förhållanden. Det förefaller mig vara alldeles solklart, att, om man t. ex. borthugger skogarne från våra nordligaste län och såmedelst låter de skarpa fjellvindarne eller de från ishafvet fritt spela öfver landskapet, växtligheten der måste förqväfvas. Hvad 1870 års skogskomité i detta ämne yttrat är äfven så fullkomligt riktigt, att mig veterligt ingen nu mera på allvar söker bestrida sanningen deraf.

En annan talare har lemnat den märkliga uppgiften, att en kongress, af förstmän i Wien skulle hafva förklaradt, att all skogslagstiftning tjenade till ingenting, hvilket äfven skulle bevisas af alla de länders erfarenhet, der man gjort försök i denna väg.

Jag har visserligen icke varit i tillfälle att se ofvan nämnda kongress' yttrande; men nog har jag varit i länder, der man försökt genom skärpta lagbestämmelser hejda skogssköfving, och kan intyga, att en sådan lagstiftning der ledt till de lyckligaste följder. Man behöfver icke gå längre än till vårt grannland Danmark för att tydligt inse detta. Jag är fullt öfvertygad, att så äfven skall blifva förhållandet i Norrland, derest Utskottets förslag nu bifalles.

Samme ärade talare yttrade, att jägeribetjeningen vore ett ondt, som blott väckte ovilja hos befolkningen. Ja, det är möjligt, att den väcker ovilja, men da endast på samma sätt som bränvinskontrollanten, som äfven är för visst folk mindre behaglig, nemligen för dem som begår lagöfverträdelser. Deremot kan jag ej föreställa mig annat, än att så väl jägeribetjeningen sjelf som gagnet af dess verksamhet skall af den laglydiga befolkningen tillbörligen uppskattas.

Den förste ärade talaren framkastade den vanliga frågan, då tal är om lagbestämmelser mot skogssköfving, den nemligen, hvarföre icke hvar och en skulle få tillgodogöra sig sin egendom, så godt han kunde, samt undrade, om det icke vore rätt och billigt, att den, som egde skog utöfver eget behof, skulle få tillgodogöra sig detta kapital, på sätt han funne för sig lämpligast. Det falska i denna teori har redan förut så många gånger blifvit ådagalagdt, att jag icke behöfver uppehålla mig dervid. Den, som för tillfället eger ett stycke skogsmark, har icke rätt att sköta detta på sådant sätt, att han dermed för framtiden skadar samhället. Han har med andra ord endast rätt att tillgodogöra sig den mogna skogen, men icke att sköfla och nedhugga den uppväxande.

Nu invänder man: den föreslagna kontrollen öfver skogen tjenar till intet, man kan ju, såsom representanten från Herjeådalen yttrade, »göra skogen sjuk» genom att skada träden, hvarefter intet vidare hin-

Om skogslag-
stiftning för
Vesterbottens
län.
(Forts.)

der funnes för afverkningen. Jag betviflar detta, ty dels tror jag icke, att egaren vill göra sin mogna skog sjuk, och derigenom förringa dess värde, dels torde han allra minst vilja så behandla den uppväxande ungsbogen, som derigenom skulle fullständigt förstöras och det är just om den nu egentligen är fråga.

Man har ytterligare sagt, att mycket bättre vore, om man allenast fordrade återplantering å afverkad skogsmark och icke brydde sig om att lagstadga mot export af undermåligt virke. Ja, ganska sant, om vi nemligen hade någon lag i sådan riktning. Andra Kammaren uttalade verkligen vid 1874 års riksdag en önskan derom, men då, såsom vi alla veta, Första Kammaren icke ville följa oss på den vägen, förföll frågan. För närvarande kunna vi således icke tala om en lag, som icke finnes, utan blott om den vi redan hafva, och jag kan icke finna annat än att denna, om än icke fullständig, dock är bättre än ingen; den förhindrar åtminstone utförsel af det unga växande virket, hvilket framför annat måste bevaras.

Slutligen har man sökt visa att endast upplysning och förbättrade kommunikationer kunna åstadkomma, att skogen vårdas. Det är möjligt; men först och främst går det långsamt med både upplysnings spridande och införande af bättre kommunikationer, och för det andra skulle det kunna hända, att, när dessa kommunikationer en gång erhållas, men ingen lämplig skogslagstiftning förefunnnes, pitpropsmanien då kunde vidare utbreda sig och slutligen sträcka sig ända upp till Herjeådalen.

Det vore verkligen bra besynnerligt, om, sedan landsting, Konungens Befallningshafvande, vederbörande kommuner, Skogsstyrelsen, med ett ord alla som i saken tillfrågats, enstämmigt förordat Norrbottenslagens utsträckning till Vesterbotten, detta län skulle förhindras att få hvad det så allmänt önskar. Skulle det verkligen visa sig, att en sådan åtgärd medförde vädor för skogsskötseln i den sydligare delen af Norrland, då tror jag, lika med den siste ärade talarne, att man ej kan gifva bättre råd åt representanterne från dessa sydligare landskap än att de så snart som möjligt inkomma med begäran att hvad för Norrbotten visat sig välgörande äfven hos dem måtte vinna tillämpning.

Jag yrkar bifall till Lag-Utskottets förslag.

Herr Mæchel: Efter det så mycket talats i denna fråga, kan det för mig icke vara något särdeles att tillägga; men lika med de två nästföregående och i olikhet med de tre förste talarne får jag förklara, att jag gillar och instämmer i det slut, hvartill Utskottet i frågan kommit.

Det kan visserligen i allmänhet anses vanskligt, att lagstiftningen ingriper i den enskildes rätt; men då det gäller *skyddandet* af hela landets kultur och klimatiska förhållanden måste ett sådant ingripande vara berättigadt; och ingen lär väl kunna bestrida, att icke det sätt, hvarpå i de norrländska länen skogen vårdas, utöfvar *inflytande på klimatet*. Således anser jag att den enskildes rätt måste vika för landets välfärd och af samma anledning hafva vi ju också nödgats stifta särskilda tvångslagar äfven i andra hänseenden, såsom i fråga om bränvinsbränningen samt jagt och fiskerinäringarne. Det

är icke lätt för oss, som bo långt ifrån Norrland, att bilda oss en bestämd åsigt om det sätt, hvarpa skogsafverkningen der tillgår, och hvilka verkningar den medför; men det kan dock äfven en allägset boende inse, att den verkar menligt, och att något måste göras för att i någon mån hejda den nu pågående sskogsköflingen. Vid sådant förhållande och då Vesterbottens läns alla auktoriteter enstämmigt begärt, att Norrbottenslagen måtte tillämpas äfven der, kan jag icke annat än instämma i de skäl, som här blifvit framställda för bifall till Utskottets förslag. Visserligen må lagen, såsom här blifvit anfördt, kunna kringgås, men det sättet att genom trädens skadande förorsaka deras förtorkande, och derigenom få dem till afverkning tillättna, kan jag ej föreställa mig att någon vill låna sig till.

Jag yrkar sålunda bifall till Utskottets förslag.

Herr Lyth: Jag ber att få meddela Kammaren, att jag i Utskottet icke deltagit i behandlingen af den fråga, som nu föreligger till afgörande, men att jag till alla delar instämmer icke blott i det slut, hvartill Utskottet kommit, utan äfven i den motivering, Utskottet för sin hemställan begagnat.

I öfrigt har jag icke mycket att lägga till hvad förut i frågan yttrats; men då den talare, som först hade ordet, yttrade, att man borde vänta med vidare lagstiftande i detta ämne, tills erfarenhet af en dylik lags verkningar vunnits, så vill jag nämna, att vi på Gotland icke äro alldeles utan all erfarenhet af det gagn, den för Gotland utfärdade skogslagen der medfört. Äfven om denna lag i ett eller annat afseende, i synnerhet beträffande sättet för dess tillämpning, kunnat vara bättre, än den är, så kan jag dock försäkra, att den varit till särdeles stort gagn. Då befolkningen på Gotland och dervarande länsstyrelse begärde utfärdande af denna undantagslag i afseende på skogshushållningen på ön, så gälde det icke mer eller mindre än frågan, huruvida all skog på ön skulle förstöras eller icke; och lagen har också åstadkommit ett bestämdt afbrott i den skogssköfling, som förut pågick, så att de delar af länet, som vid lagens utfärdande ännu hade tillgång på skog, fortfarande hufvudsakligen har den kvar.

Jag vill visserligen medgifva, att den lag, hvarom nu är fråga, måhända icke är den rationelt riktigaste, men det kommer sig deraf, att vi i Sverige icke hafva någon rationel skogshushållning; och så länge vi icke hafva det, kunna vi icke heller hafva någon rationel skogslag. Så länge befolkningen anser skogen vara af så ringa värde, att stora sträckor deraf säljas till afverkning, så länge är man tvungen att först och främst tillse, att detta oskick förhindras; och detta kan troligen ske genom en sådan lag, som den nu ifrågavarande, hvilken förbjuder total afverkning, men tillåter blädning af träden, hvilket är det enda rigtiga, i synnerhet i sådana trakter, som äro utsatta för hafsvindarne och der, sedan skogen en gång blifvit sköflad, det är svårt att åtminstone på långa tider kunna åstadkomma återväxt.

På dessa skäl och då jag derjemte biträder Herr Haggströms yttrande om den inkonsequens, hvartill denna Kammare skulle göra sig skyldig genom att afslå det förevarande förslaget, hvilket går i all-

*Om skogslag-
stiftning för
Vesterbottens
län.*
(Forts.)

Om skogslag-
stiftning för
Vesterbottens
län.

(Forts.)

deles samma riktning, som Kammaren förut två gånger förklarar sig gilla, ber jag nu att få instämma i Utskottets utlåtande.

Herr Farup: Man har fäst mycket afseende vid, att Konungens Befallningshafvande, landstinget och kommunerna samstämmigt begärt Norrbottenslagens införande jemväl i Vesterbotten. Detta kan visserligen vid hastigt påseende synas såsom ett ganska viktigt skäl, men underkastar man saken en närmare utredning, förlorar detta skäl till stor del sin betydelse. Jag lemnade härom en antydan i mitt förra anförande. Det förhåller sig nemligen så, att en mängd eller åtminstone ganska många skogsegare olyckligt nog sålt sina skogar utan något slags förbehall, hvarigenom således arrendatorerne eller rättare köparne af skogen kunna — om de vilja — göra egorna alldeles kala. Nu hoppas man, att genom införandet af den ifragasatta skogslagen kunna rädda hvad som ännu af skogen återstår. I denna omständighet ligger — såsom Herrarne behagade finna — ett väsentligt skäl för alla myndigheter att uttala en öfverensstämmande åsigt i frågan. Men om nu alla äro ense och inse behovet af att vårda skogen — hvartill skall det då tjena att införa denna undantagslag? Jag kan verkligen icke inse nödvändigheten af att lagstifta för dem, som hafva en så stark öfvertygelse om nödvändigheten att bevara sin skog som vesterbottningarne visat sig hafva.

Motionären har klandrat min jemförelse mellan skötseln af skogen och skötseln af egorna, på så sätt att han säger, det inskränkning redan är gjord för de hemman, som äro upplättna på arrende, boställen, o. s. v. Skulle det vara *dit* motionären syftar — att göra skogsegaren till blott och bart arrendator af skogen, då vore det mycket olyckligt. Egaren bör väl vara det ej blott till namnet, utan äfven hafva rättighet att *begagna* sin eganderätt.

Samme ärade talare missförstod mitt yttrande om sparrhygget och om tull för sparrar. Jag yttrade mig icke i den riktning han antydde, utan sade, att, då man klagat öfver den stora exporten af sparrar från Norr- och Vesterbotten, så besinnar man icke, att det antal sparrar, som exporteras, blott är en ringa del af hvad som finnes kvar i skogen och icke kan tillgodogöras till följd af bristande kommunikationer.

Senare har en annan talare tyckts draga i tvifvel mitt yttrande om resultatet af den s. k. forstkongressen i Wien 1873. Jag kan derom icke gifva bättre råd, än att den värde talaren och de andra tviflare, som möjligen finnas, förskaffa sig det tryckta protokollet. Sanningenligheten af hvad jag yttrade skall i så fall blifva dem klar. Att i Danmark och andra europeiska länder finnas stora skogsarealer, hvilka äro föremål för rationel skogsvård, är allmänt bekant, men det är äfven en känd sak, att denna skogsvård icke framtvungits genom lagstiftning och prohibitistiska åtgärder.

Samme talare yttrade, att, om ett träd är sjukt, så förlorar det i värde. Detta beror helt och hållet derpå, om trädet hugges i rättan tid. Gör man det, förlorar trädet ingenting eller åtminstone mycket litet i värde. Erfarenheten har för öfrigt ådagalagt, att, om benägenhet till lagöfverträdelse inom en ort förefinnes, man icke räknar så noga, om öfverträdelsen sker på ena eller andra viset. Lusten dertill

*Om skogs-
lagstiftning för
Vesterbottens
län.
(Forts.)*

blir synnerligen stark, om lynnet retas genom kränkning af eganderätten. Sådana kränkningar äro till sina följder ytterst farliga. Ty hvad är det väl, som i sjelfva verket gör att skogsegaren vårdar skogen och brukar omtanke för dess bestånd, om icke just eganderätten: »*Detta råår jag om*». Lagstiftar man i sådan riktning, att en kränkning af eganderätten dermed är förenad, må man se till, huru detta kommer att verka. Göras skogsegarne till endast arrendatorer, så befarar jag, att mången vänder ryggen till vårt gemensamma fosterland, hvilket vi dock alla så högt älska. Den, som ingen skog eger, har benägenhet att lagstifta för skogsegarne, men jag tror ej, att en skogslagstiftning, afsedd att gagna landet, kan på sådant sätt åstadkommas. Den, som har minsta erfarenheten, huru det går till i det praktiska lifvet och kanske till och med samlat sitt lilla mått af erfarenhet utslutande inom fyra väggar, förer högsta talan och gör anspråk på att bäst förstå saken. Så brukar det vara inom de flesta af lifvets praktiska områden. Hela södra delen af vårt land har förbrukat det mesta af sin skog, och här i Stockholm tycker man, att allting blir så dyrt. Men i de nordliga trakterna af landet, i Norr- och Vesterbotten, der finnes ännu skog, och därför skall Norrland tagas i upptuktelse. Det skall göras till föremål för undantagslagstiftning, och just *det* skall vårda skogen efter vissa regler, på det att skogsprodukter i landets skoglösa trakter skola erhållas för billigare pris. Jag tror icke, att ett sådant resonnement är berättigadt. Jag tror icke heller, att det innebär någon verklig fördel för vårt land, om en dylik agitation skulle lyckas. Är öfvertygelsen om nödvändigheten att vårda skogen och befordra dess återväxt så stark och allmän, som den tyckes vara i Vesterbotten, då — jag upprepar det — behöfver ej lagstiftningen in-gripa.

Jag kan på de skäl, jag nu anført, och med åberopande af mitt första yttrande icke annat än fortfarande afstyrka bifall till motionärens framställning.

Herr Hörnfeldt: Jag skulle icke hafva begärt ordet i denna fråga, om icke ett par talare på stockholmsbänken i sina anföranden sökt framhålla att, derest det förevarande förslaget till skogslagstiftning icke antages af Riksdagen, befolkningen i de landsdelar, hvarom här är fråga, skall beröfvas sitt välstånd och dessa landsdelar blifva obeboeliga. Det är med anledning häraf, som jag ber att få yttra några ord i ämnet och meddela min erfarenhet deri, helst denna, i följd deraf att jag har min hemort något längre norrut än dessa talare, måhända är något större än deras.

Jag ber då, att i afseende på de klimatiska förhållandena få nämna, att, om man tillfrågar personer, som räkna sina 60, 70 eller 80 lefnadsår, om klimatet i Norrland undergått någon förändring sedan deras ungdom, så får man till svar, att de icke iakttagit någon dylik förändring, så till vida att klimatet ej blifvit kallare, utan att tvärtom frostskadorna i de norra länen äro betydligt mindre nu än förr. Och att skogens uthuggning icke inverkar på klimatet, det hemtar jag anledning antaga från den omständigheten, att Vesterbottens och Norrbottens län, på sätt tulljournalerna utvisa, icke utskeppa hälften så

Om skogslags-
stiftning för
Vesterbottens
län.
(Forts.)

mycket trävirke som Vesternorrland, om jag dertill räknar Jemtland, men det oaktadt lida långt mera af frostsador än det sistnämnda länet. Här måste således andra orsaker, än att skogen uthugges, vara verkande. Och jag tror, att norrländingarne i allmänhet måste medgifva den väsentliga förminskning i frostens inverkan, som inträdt nu mot för tjugo, trettio år sedan.

Den ene af nyss nämnde talare på stockholmsbänken, Grefve Björnstjerna, yttrade sig äfven något om det skadliga inflytande på skogstillgången i Norrland, som utförseln af pitprops medförde. Jag tillåter mig dock påpeka, huru försvinnande liten utskjepningen af denna träsort är mot den kvantitet skog, som afverkas för fyllandet af landets vedbehof, och hvilken afverkning väl också måste hafva en menlig inverkan, synnerligen som det ännu är obevist, att icke den skog, som hugges till ved, är lika omogen som pitprops.

Herr Hæggström förmenade, att blott statsmakterna antoge den förevarande lagen, så skulle man, efter vunnen erfarenhet om det goda den medfört, i det sydligare Norrland nog veta att snart följa exemplet från Vesterbotten. Jag vill omvända satsen och tvärtom förklara, det jag högeligen skulle beklaga, om vi följde ett så dåligt exempel — uttrycket må förlåtas mig — som Vester- och Norrbottens län samt antaga en sådan lag som de begärt för sig. Ty enligt min öfvertygelse är, såsom flere talare jemväl framhållit, enda rätta vägen till förekommande af skogens förödelse att bibringa Norrlands befolkning kunskap om det värde, som verkligen ligger i skogen och huru stridande mot dess egen fördel det är att sköfva den. Och jag saknar ej heller anledning till den förmodan, att de under senare, om ock ej allra sista tiden högt uppdrifna prisen å trävaror verkat derhän, att man icke onödigtvis afverkar skogen eller hugger ned den omogen, i fall icke afverkningen är förenad med större fördel, än att skogen står kvar.

På grund af dessa skäl och då jag anser Lag-Ütskottets förevarande förslag vara mera afsedt att annullera ingångna kontrakt, måste jag för min del afstyrka dess antagande och detta så mycket hellre, som, om förslaget än icke innebär ett ingrepp i eganderätten, det likväl obestriddligen utgör ett ingrepp i de enskilda aftal, som äro träffade olika kontrahenter emellan.

I anseende till den långt framskridna tiden, och då flera ledamöter anmält sig vilja tala rörande det föreliggande ärendet, uppsköts den vidare öfverläggningen till kl. 7 eftermiddagen, då detta sammanträde, enligt derom utfärdadt anslag, komme att fortsättas.

In fidem
Gustaf Westdahl.